

Pisut suhetest eestlaste ja soomlaste vahel

Olin minagi üks neist paljudest teleri ees istujatest, kes 24. veebruari õhtul tahtsid osa saada president Lennart Meri vastuvõtust. Olin nõus kõigega, millest president rääkis. Oli huvitav jälgida seda tohutult pikka inimeste voolu, kelle kätt president ja tema abikaasa surusid.

Külaliste hulgas olid ka soomlased Juhani Salokannel ja tema abikaasa Anja. Kui nende tutvustamisel teadustaja lisis, et Juhani Salokannel oli tõlkinud presidendi kõne soome keelde, meenus mulle, et olin sellest abielupaarist kuulnud hiljuti Võru 1. Põhikooli õpetajalt Marju Hansonilt. Juhani Salokannel oli Marjule õelnud, et tema isa oli käinud Võru seminaris.

Õppisin minagi Võru Õpetajate Seminaris kolm aastat, kuni selle sulgemiseni 1930. a kevadel, sellepärast äratas kuuldu minus huvi. 1936. aastal ilmunud teosest „Võru Õpetajate Seminar” peatükist „Sidemed välismaaga, eriti hõimumaa Soomega” leidsin Akseli Salokanneli nime ja koguni foto. Loetust selgus, et Juhani Salokanneli isa Akseli oli Soome koolinõunik ning ta oli üks neid

soomlasi, kes oli tihedalt seotud Võru Õpetajate Seminari ja Johannes Käisiga.

1924. a suvel viibis Eestis Soome haridusnõunik Alfred Salmela, kes uuris Eesti kooliolusid. Ta kirjutas sellest ajakirjanduses, tutvustades töökooli põhimõtteid, mainides eriti just Võru Õpetajate Seminari. Küllap see võis olla ajendiks, et koolinõunik Akseli Salokannel käis 1928. aastal tutvumas Võru seminari ja harjutuskooli tööga ning kirjutas sellest hiljem Soome ajakirjanduses.

See külaskäik andis tõuke hõimuaate elustamisele seminaris ja pani aluse edaspidistele sidemetele Võru seminari ja hõimumaa koolitegelaste vahel. Akseli Salokanneli soovil saadeti Soome suur kogu seminari õpilaste töid. Soomest sai seminar kingituseks väärtusliku kogu soomekeelseid kooliraamatuid ja ilukirjandust tänu Akseli Salokannelile. Küllap kasutasin minagi neid Soomest saadud raamatuid, kuna soome keele algteadmised sain Võru seminaris, kus 1928. aastast alates õpetati vabatahtliku õppeainena soome keelt.

Akseli Salokannel tutvustas oma kodumaa õpetajaid Eesti

koolioludega, eriti just Võru seminari tegevuse ja kooliühenduslike püüetega. (Töövihikud, teosed „Uusi teid algõpetuses”, „Teel töökoolile” jt).

Akseli Salokannel ja Johannes Käis olid kirjavahetuses mitte ainult seminari tegutsemise ajal, vaid ka pärast seda. 2. mail 1929. aastal kirjutas Soome koolinõunik Johannes Käisile:

„Soome–Eesti silda, millest kõneleb juba eesti rahvaluule, peaks ehitama meie aja sugu põlv, et järgnevad põlvned jätkaksid selle ehitamist igavese ajani nii kaua, kuni mõlemad vennasrahvad ja suur kalevirahvas teineteist jälle tunneb ja leiab.

Kalevirahvas sugu on suur ja lai, tema liikmed veel laiali siin ja sääl, kuid meie ülesanne on nende ühendamine suureks kultuuriloojaks.”

Olen kuulnud, et ka Juhani Salokannel tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu ning selle huvi on ta pärinud tõenäoliselt isalt. Näib, et Juhani jätkab oma isa eeskujul vahepeal katkenud hõimusuhete loomist ja Soome–Eesti silla ehitamist. Jõudu ja edu talle selles tegevuses!

ANNA RINNE